

Project Waste Recyclers SEWA - India
(zie beschrijving project pagina 10)

JAARVERSLAG SOLIDARITEITSWERK FNV 2018 & 2019

Voor vragen over de inhoud van dit document, het solidariteitswerk of de projecten kunt u terecht bij Marten van den Berge, strategisch adviseur internationale solidariteit.
Marten.vandenberge@fnv.nl

INLEIDING

In de komende pagina's kunt U lezen welke internationale vakbondsprojecten FNV heeft gesteund in de jaren 2018 en 2019. Dit document is hiermee dus 2 jaarverslagen in 1. Het overzicht uit deze jaren heeft wat op zich laten wachten aangezien er in deze periode geen ondersteuning was vanuit de werkorganisatie van de FNV voor het internationale solidariteitswerk. Daar is medio 2020 verandering in gekomen, waardoor het verslag uit 2018 en 2019 met enige vertraging nu voor U ligt.

Internationale solidariteit behoort tot de kern waar de FNV voor staat. De FNV vindt dat elke werknemer wereldwijd recht heeft op gewoon goed werk: met een loon waarvan men kan leven, vanuit een veilige werkplek, met een vangnet bij ziekte of (werk)ongelukken, het recht om lid te worden van een vakbond en op te komen voor betere arbeidsvoorwaarden. Alleen een sterke internationale vakbeweging kan hier zorg voor dragen, zowel hier als over de grens.

Daarnaast zijn, door invloed van neo-liberale globalisering, werkplekken overal ter wereld onlosmakelijk met elkaar verbonden geraakt. Denk bijvoorbeeld aan multinationale ondernemingen, internationale productieketens, aan arbeidsmigratie en aan de invloed van internationale handels- en investeringsverdragen. Om in dit internationale landschap effectief de belangen van werknemers te kunnen verdedigen is het van essentieel belang dat vakbonden internationaal samenwerken.

Een van de belangrijke instrumenten die de FNV hiervoor heeft is het FNV Solidariteitsfonds. Uit dit fonds worden internationale projecten gefinancierd van vakbonden, NGOs of onderzoeksbureaus die zich inzetten voor democratische vakbondsopbouw wereldwijd. Hierbij kan het gaan om vakbonden die financiering nodig hebben om nieuwe werkplekken te organiseren, maar ook om vakbondsorganisaties die willen samenwerken in een internationale vakbondscampagne. In dit verslag wordt er uitgebreid aandacht besteed aan de verschillende vormen die deze internationale solidariteitsprojecten kunnen aannemen.

Speciaal aan het FNV Solidariteitsfonds is dat er specifiek wordt ingezet op projecten waarbij participatie van vakbondskader centraal staat. En bovendien aan projecten die een verbinding met een FNV sector of netwerk mogelijk maken. Ook bijzonder is dat het FNV vakbondskader zelf een centrale rol heeft in het ontwikkelen, goedkeuren en uitvoeren van deze projecten. Door het fonds op deze manier in te richten probeert de FNV ook in een internationale vakbondscontext betekenis te geven aan 'activerend vakbondswerk'.

De projecten gaan overigens niet alleen maar over het verstrekken van financiering. Er worden ook andere middelen ingezet om elkaar internationaal te ondersteunen, zoals het uitwisselen van kennis, het internationaal samenwerken in de keten of in multinationale bedrijven en bijvoorbeeld het (internationaal) aankaarten van vakbondsrechtenschendingen middels solidariteitsacties en politieke lobby.

Het FNV Solidariteitsfonds is na de fusie ingesteld door een Ledenparlementsbeslissing en bestaat uit een jaarlijkse afdracht van 0,7 procent van de contributie-inkomsten. Het FNV Solidariteitsfonds wordt voor 50% verdeeld over de sectoren; waarbij elke sector evenveel toebedeeld krijgt om te besteden aan solidariteitsprojecten. Het zijn de sectorale Werkgroepen Internationale Solidariteit of Internationale Zaken (WIS/Z-en) die besluiten over deze internationale gelden. Over de overige 50% wordt centraal besloten, waarbij vertegenwoordigers uit de verschillende sector WIS/Z-en zitting hebben in de Sectoroverstijgende Commissie Internationale Projecten (SCIP). Het zijn deze vertegenwoordigers, plus vertegenwoordigers van de FNV Netwerken, die over dit algemeen deel van het FNV solidariteitsfonds beslissen.

Mondiaal FNV is verantwoordelijk voor het beheer van het fonds en advisering met betrekking tot de projecten. Vanuit de FNV werkorganisatie worden de WIS/Z-en begeleid door een bestuurder. De SCIP en de WIS/Z-en worden in hun solidariteitswerk ondersteund met advies vanuit de internationale afdeling van de beleidsadviesgroep. Deze begeleiding was echter in deze periode niet helder belegd. Vanaf April 2020 is er daarom een Strategisch Adviseur Internationale Solidariteit aangesteld vanuit de Kaderacademie FNV om de advisering van de verschillende internationale verenigingsgremia (WIS/Z-en en SCIP) te verzorgen.

Marten van den Berge, Strategisch Adviseur Internationale Solidariteit & Anya Wiersma, Voorzitter Sectoroverstijgende Commissie Internationale Projecten (SCIP).

SOLIDARITEITSWERK 2018 & 2019

Ook in 2018 en 2019 zijn er weer tientallen vakbondsprojecten ondersteund vanuit het FNV Solidariteitsfonds. Hiermee heeft het fonds ook in deze periode een belangrijk bijdrage geleverd aan vakbondsopbouw in het Globale Zuiden. In de volgende onderdelen van het jaarverslag kunt U precies lezen hoe deze projecten op een belangrijke manier hebben bijgedragen aan het beschermen van arbeids- en vakbondsrechten wereldwijd.

Ruimte voor verbetering voor de komende periode zit in de verbinding van de projecten met de FNV sector/netwerk-prioriteiten en een meer actieve betrokkenheid van het FNV kader in de projectontwikkeling en uitvoering van de projecten. Omdat de ondersteuning in deze periode niet goed gewaarborgd was, hebben de projecten wat op deze uitgangspunten van het fonds ingebed. Hier zal dan ook in de komende periode de nadruk op komen te liggen. Er is al een aanzet gedaan met een inventarisatie in hoeverre het werken in waardeketens, zoals bijvoorbeeld kleding, palmolie, cacao, scheepssloop, constructie, beter kan aansluiten op het solidariteitswerk van de FNV. Om een inzicht te geven in de actieve betrokkenheid van het FNV kader bij de solidariteitsprojecten in 2018 en 2019 hebben we voor dit jaarverslag een aantal diepte interviews gedaan met kaderleden uit verschillende WIS/Z-en. Deze zijn terug te vinden in de 3 bijlagen bij dit jaarverslag.

Naast de projecten is zowel in 2018 en 2019 een internationale solidariteitsdag georganiseerd. De internationale solidariteitsdagen worden georganiseerd om het solidariteitswerk van de FNV in de publieke etalage te zetten, om hier een breder publiek bij te betrekken. Daarnaast functioneren zij ook als een netwerkdag voor actieve leden van de internationale gremia van de FNV. Meestal worden deze dagen rond een specifiek thema georganiseerd en dienen ze dus ook ter inhoudelijke verdieping.

In 2018 was het thema vakbondsrechten in Turkije. Hierbij waren er presentaties over de samenwerking tussen FNV en Turkse bonden. Onder andere was er aandacht voor de vakbondsrepressie daar door een interview met een gevluchte Turkse bestuurder van de onder-wijsbond (Eğitim Sen) en met stichting Röportaj (ter bevordering van de persvrijheid, ism NVJ). Ook was er aandacht voor een project met Genel-İş van vrouwen-netwerk FNV, acties rond Cargill en bouwvakkers van het vliegveld in Istanbul waar vakbonden worden tegengewerkt. Als laatste werd er ook een debat georganiseerd over de vraag: hoe kan de FNV de Turkse bonden en haar leden steunen? Hierbij namen deel; Kati Piri, woordvoerder Turkije van het Europees Parlement (PvdA), Annie van Wezel (FNV) en Celil Coban (FNV). Naast het thema Turkije waren er workshops over Gender Based Violence op de werkvloer, Versterken Internationaal Vakbondswerk, Meer Bereik Genereren op Sociale Media en een aantal korte presentaties en oproepen voor actie.

In 2019 stond de internationale solidariteitsdag in het kader van het 100 jarig bestaan van de Internationale Arbeidsorganisatie. Vicevoorzitter Tuur Elzinga opende de dag. Hij riep iedereen op de ILO vooral ook als ónze organisatie te zien. En actief aan de slag te gaan met het bewaken van naleving van de arbeidsverdragen, ook in Nederland. Catelene Passchier, oud FNV-bestuurder en tegenwoordig werknemerswoordvoerder in het algemeen bestuur van de ILO, sprak onder andere over de ILO-thema's vandaag de dag. Luc Cortebeek, medeschrijver van het rapport van de ILO-commissie over de Toekomst van Werk, schetste een beeld van wat er op ons afkomt in tijden van flexibilisering, robotisering, vergrijzing, migratie en energietransitie. Juist nu zijn internationale afspraken hard nodig. Deze onderwerpen zijn uitgediept in workshops. Ook waren er workshops met inspirerende voorbeelden over actuele onderwerpen waarbij de ILO-normen een belangrijke rol spelen, zoals internationaal maatschappelijk verantwoord ondernemen, het nieuwste ILO-verdrag tegen geweld op de werkvloer, het allereerste ILO-verdrag over de 8-urige werkdag, het maritiem verdrag voor zeevarenden en het tegengaan van arbeidsuitbuiting met hulp van het ILO-protocol tegen dwangarbeid.

Uit de volgende sectoren en netwerken waren er in 2018 en 2019 internationale werkgroepen actief:

	Sector/Netwerk	Internationale werkgroep	SCIP vertegenwoordiger	Plaatsvervangend lid
1.	Agrarisch-Industrie	Wergroep Internationale Zaken Agrarisch Industrie	Brahim Rezziki Ton Kitzen	Matthieu Veldhuizen Gesina Hoogsteen
2.	Bouw	Wergroep Internationale Solidariteit BOUW	Fred van Anrooy	
3.	Handel	Wergroep Internationale Solidariteit Handel	Carin Steenberg	Margreet Schults
5.	Diensten	Wergroep Internationale Solidariteit Diensten	Mirjam Busse	
6.	Metaal	Wergroep Internationale Solidariteit Metaal	Clive Whittle	Bert Zonneveld
7.	Vervoer	Wergroep Internationaal Vervoer	Lex Lecompte	
8.	Senioren	Beleidsgroep Internationale Zaken Senioren	Ellen Smits	
9.	Publiek Belang	Wergroep Internationale Solidariteit Publiek Belang	Orhan Yildirim	Angela Westendorp
10.	Zorg en Welzijn	Wergroep Internationale Zaken Zorg en Welzijn	Lieuwe de Vries	Loes de Kleijn
11.	Uitkerings-gerechtigden	Wergroep Internationale Solidariteit UG	Tom Harmsen	Chienus Lotterman
12.	Netwerk Roze	Wergroep Internationale Solidariteit Netwerk Roze	Ger Rolsma	Jolanda van Gool
13.	Netwerk Wereldburgers	Wergroep Internationale Solidariteit Wereldburgers	Edwin Rustenburg	Harry Balgobind
14.	Netwerk Vrouw	Wergroep Internationale Solidariteit netwerk Vrouw	Tineke van der Kraan	Anya Wiersma
15.	Overheid	??	Shamoon Saleem	Albert Lammers

De sectoren Jong en Media en Cultuur hebben vooralsnog geen internationale werkgroep en ook geen vertegenwoordiging in de SCIP. Hier zal in de komende periode op worden ingezet.

In 2018 en 2019 was Tineke van der Kraan de voorzitter van de SCIP. Sinds november 2019 is dit Anya Wiersma. De vice-voorzitters in deze periode waren Mirjam Busse en Clive Whittle. Zij vervangen de voorzitter indien nodig. Deze 3 SCIP- leden vormen samen de agendacommissie. Zowel in 2018 als in 2019 is er 4 x vergaderd door de SCIP. In de voorbereiding van de vergaderingen wordt de SCIP bijgestaan door het team internationale zaken van de BAG. Deze ondersteuning was echter gedurende de periode 2018-2019 niet helder belegd. Sinds 1 April 2020 wordt deze positie vervuld door de Strategisch Adviseur Internationale Solidariteit aangesteld vanuit de Kaderacademie FNV.

GOEDKEURINGEN 2018 & 2019

In 2018 en 2019 zijn er in totaal 31 projecten goedgekeurd uit meer dan 35 landen in het Globale Zuiden en in samenwerking met tientallen lokale vakbonden, ontwikkelingsorganisaties (NGO's) en afdelingen van internationale vakbondskoepels.

In 2018 is er € 896.843,-euro beschikbaar gekomen voor solidariteitswerk. Gecorrigeerd met de projectkosten die partners niet hebben besteed en zijn teruggestort in het FNV Solidariteitsfonds is er in 2018 € 597.016 euro uitgegeven aan verschillende solidariteitsprojecten. In 2019 kwam er €979.398 beschikbaar voor solidariteitsprojecten. Met de bovengenoemde correcties is er dat jaar voor € 942.465 goedgekeurd aan projectvoorstellen. Het saldo op 31 december 2017 was € 889.544. Het saldo van het FNV solidariteitsfonds op 31 december 2019 was € 907.317 euro. Het saldo op de rekening is dus ongeveer gelijk gebleven in deze periode.

Hieronder volgt een overzicht van de goedgekeurde project, gespecificeerd naar partnerorganisatie en land. Ook wordt genoemd welke internationale werkgroep van de verschillende FNV sectoren bij de projecten betrokken waren. Onder de overzichten vind U een korte toelichtingen per project.

1 mei mars Domestic workers Libanon (zie beschrijving project pagina 14)

OVERZICHT PROJECTEN 2018

Titel project	Partnerorganisatie & land	Betrokken FNV sectoren	Toegekend
Strengthening trade unions in the context of Pakistan's precarious work	Pakistan Institute of Labour Education & Research (PILER)- Karachi- Pakistan	WIS Overheid	19.956
National Congress of the South African Informal Traders' Alliance	South African Informal Traders' Alliance - South Africa	WIS Handel	14.557
National Congress of the Zimbabwe Security Guard's Union	Zimbabwe Security Guard's Union - Zimbabwe	WIS Diensten	10.000
Empowering Trade Unions in India regarding Campaigns on Child Labour	Building and Wood Workers International - India	WIS Bouw	32.859
Strengthening the unionization of agricultural workers in the Indian states of Andhra and Telangana	Andhra Pradesh Vyavasaya Vruthidarula Union - India	WIS Agrarisch Industrie	49.223
Vorbereidingsbijeenkomst in Amsterdam - Vrouwen-netwerken FNV	FNV ism OFSAF vakbond uit Marokko en Genel-Is uit Turkije	WIS Netwerk Vrouwen FNV	5.000
Strengthening the movement of female sex workers in Latin-America	Red de Mujeres Trabajadoras Sexuales de AL y el Caribe	WIS Netwerk Vrouwen FNV	14.631
Capaciteitsopbouw van de TUMEC vakbond in de Democratische Republiek Congo	IndustriALL Global Union samen met aangesloten bond TUMEC - Democratische Republiek Congo.	WIS Industrie	47.135
Promoting LGBTI rights in the workplace by the Global Union Federations (GUFs)	Public Services International	WIS Netwerk Roze FNV	18.000
Create Decent Working Conditions in Tourism Sector Workers in Nepal	General Federation of Nepalese Trade Unions	WIS Diensten	22.859
Organising a home based textile workers into union federation	Social Awareness and Voluntary Education	WIS Agrarisch-Industrie.	20.947
Strengthenings women's workers organization in Marocco, Turkey & Netherlands	FNV ism OFSAF vakbond uit Marokko en Genel-Is uit Turkije	WIS Netwerk Vrouwen FNV	84.545
Zichtbaarheid en versterking van de vakbondsorganisatie van huishoudelijk werkers in Peru (aanvullende financiering)	Sindicato Trabajadores/as del Hogar de la región Lima	WIS Diensten	2.750
Organising and Strengthening women waste recyclers union in Ahmedabad	Self Employed Womens Association	WIS Publiek Belang	92.146
Organising Female Fishers in Northern Colombia	Sindicato Nacional de Trabajadores de Rama - Colombia	WIS Netwerk vrouwen	29.432
Just Transition in the Petroleum and Agriculture Sectors in Nigeria	Nigerian Labour Congress	WIS Agrarisch Industrie	16.429
Implementeren van de ILO Conventie over de rechten van huishoudelijk werkers in Peru	Sindicato Trabajadores/as del Hogar de la región Lima	WIS Diensten	79.763
Engaging the voices of domestic worker organizations in Africa, Asia and Latin America.	International Domestic Workers Federation	WIS Diensten	36.784
Totale toekenning			597.016

TOELICHTING GOEDGEKEURDE PROJECTEN 2018

TITEL: STRENGTHENING TRADE UNIONS IN THE CONTEXT OF PAKISTAN'S PRECARIOUS WORK

Door: Pakistan Institute of Labour Education & Research (PILER) ism WIS FNV Overheid

In Pakistan geniet arbeidsorganisatie PILER veel bekendheid. Al sinds 1982 ondersteunt PILER de vakbeweging in dit land met vooral vakbondsonderzoek, training en bewustwordingsactiviteiten. De situatie voor vakbonden in Pakistan is op dit moment is zeer moeilijk: flexibilisering, neo-liberale herstructurering en globalisering treft vooral werknemers in de overheidssector. Door privatisering worden arbeidsomstandigheden uitgehoud. PILER verwacht veel van een nieuw op te zetten sectorale sociale dialoog. Het onderzoek en de trainingen die PILER in het kader van dit project uitvoeren moeten resulteren in het registreren van federaties op sectoraal niveau, waardoor deze nieuwe dialoog mogelijk wordt.

TITEL: 2018 CONGRESS OF THE SOUTH AFRICAN INFORMAL TRADERS ALLIANCE

Door: South African Informal Traders' Alliance ism WIS FNV Handel.

Informele straatverkoop/handel is een niet weg te denken onderdeel van de informele economie in Zuid-Afrika. Hierbij werken er veel vrouwen onder zeer preciaire omstandigheden. SAITA is een koepel van lokale straatverkopersorganisaties in alle 9 provincies van Zuid-Afrika. Ze probeert haar aangesloten organisaties te ondersteunen bij de belangenbehartiging en capaciteitsversterking. Zodoende wil SAITA de situatie van informele werkers, met name vrouwen, te verbeteren. Hierbij zet de organisatie vooral in op leiderschapstrainingen, lobby & advocacy campagnes en via andersoortige ondersteuning. SAITA is hiermee de sleutel om de straatverkopers in de informele economie te bereiken en te organiseren. Daarom is het belangrijk om de organisatie te ondersteunen in hun proces van verdere institutionalisering en professionalisering. Het steunen van het nationale congres van SAITA is hierbij een belangrijke stap.

TITEL: NATIONAL CONGRESS OF THE ZIMBABWE SECURITY GUARD'S UNION (ZISEGU)

Door: Zimbabwe Security Guards Union (ZISEGU) ism WIS FNV Diensten

De Zimbabwe Security Guards Union (ZISEGU) werd opgericht op 15 augustus 1999 om de belangen van beveiligers in Zimbabwe te behartigen. Dit is een van de grotere economische sectoren in Zimbabwe, dus vormt het een groot potentieel in termen van vakbondsorganisatie. Het is ook een zeer uitdagende sector met veel tijdelijke contracten, onderbetalingen en werkgevers die weigeren collectieve arbeidsovereenkomsten te ondertekenen- en uit te voeren. Ook weigeren werkgevers de vakbondsvergoedingen te betalen. Zodoende heeft ZISEGU heeft een enorm potentieel, maar wordt hun groei bemoeilijkt door een gebrek aan middelen om nieuwe leden van dienst te zijn. De vakbond heeft nieuwe leden geworven na steun van Mondiaal FNV. Met dit nieuwe project willen ze outreach-programma's uitvoeren om leden te trainen en voor te lichten over hun rechten tegen de achtergrond van schending van hun arbeidsrechten. Middels het Nationale congres willen ze met de achterban in gesprek over de te volgen strategie qua organisatie, trainingen en vakbondsontwikkeling.

TITEL: EMPOWERING TRADE UNIONS IN INDIA REGARDING CAMPAIGNS ON CHILD LABOUR

Door: Building and Woodworkers International ism met de WIS FNV Bouw

Om kinderarbeid in de steengroeven en steenbakkerijen uit te bannen en vakbonden te versterken volgen BWI en haar aangesloten bonden in India een drievoudige benadering: ten eerste het organiseren van werknemers in vakbonden en hen bewust maken van het belang van scholing voor kinderen. Ten tweede zetten ze in op het mogelijk maken van deze scholing door kinderarbeidbrugscholen en door het oprichten van mobiele scholen. Als laatste richten ze zich op het onderhandelen met werkgevers en de overheid over de hoogte van de lonen en toegang tot sociale zekerheid. Deze benadering heeft zeker tot goede resultaten geleid: het aanbieden van goede scholing heeft het imago van de vakbond zeker sterk verhoogd. Maar na jarenlange ondersteuning is met BWI de discussie gestart om de scholingscomponent uit te faseren. In dit tweejarige project zullen kinderen van de brug-en mobiele scholen, naar overheidsscholen worden begeleid. Sommige scholen worden overgedragen aan lagere overheden. Weer andere scholen sluiten of worden omgebouwd tot vakbondskantoor of tot een training center. De duurzaamheid van de projectactiviteiten zal worden bevorderd door versterking van de vakbonden en het ondersteunen van zelf-organiseerde vrouwengroepen. Als laatste wordt ingezet op het bestendigen van overeenkomsten met werkgevers en overheid. Child Learn Netherlands en FNV Bouw, en de Woondiensten zijn actief betrokken bij dit project.

TITEL: STRENGTHENING THE UNIONIZATION OF AGRICULTURAL WORKERS IN THE INDIAN STATES OF ANDHRA AND TELANGANA

Door: Andhra Pradesh Vyavasaya Vruthidarula Union (APVVU) en WIS van FNV Agrarisch Industrie

APVVU als landarbeidersorganisatie heeft al veel bereikt samen met haar leden. Door middel van allerlei nieuwe strategieën lukt het APVVU om de erbarmelijke arbeidsomstandigheden van Dalits (de zogenaamde 'onaanraakbaren, de laagste kaste in India) die in de landbouw en bosbouw sector werken te verbeteren. Ook dit project is erop gericht om de capaciteit van landarbeidersbonden die zijn aangesloten bij APVVU te versterken zodat zij zelf voor hun rechten kunnen opkomen. Werkgelegenheid op het platteland gaat snel achteruit door mechanisatie, industrialisatie en verdringing door grootschalige landbouw. APVVU weet echter veel leden te bereiken, door ze bijvoorbeeld te verbinden aan overheidsprogramma's voor werkgelegenheid en sociale zekerheid. Door middel van training, scholing en organisatie weet APVVU het leven van honderdduizenden Dalits dragelijk te maken.

TITEL: GOED WERK VOOR VROUWEN (PRE-PROJECT)

Door: WIS Vrouwenennetwerk FNV ism vrouwenennetwerken van de Marokkaanse vakbond OFSAF en Turkse vakbond Genel-Is

Het netwerk Vrouwen van FNV heeft een rijke traditie van internationaal samenwerken met vakbondsvrouwengroepen uit diverse landen. Onder andere met de vakbondsvrouwenennetwerken van de vakbeweging uit Marokko (specifiek de vakbond OFSAF) en uit Turkije (specifiek de Publieke Diensten vakbond Genel-Is). Nu ligt het voorstel voor om gezamenlijk met deze vakbondspartners uit Marokko en Turkije een vervolgplan op te stellen voor het verbeteren van de positie van vakbondsvrouwen binnen deze twee vakbonden. Dit 'pre-project' behelst daarom het organiseren van een strategie-bijeenkomst in Nederland met de Marokkaanse en Turkse vakbondsvrouwen om gezamenlijk te onderzoeken op welke wijze in de toekomst kan worden samengewerkt. Zie Bijlage 1 voor meer informatie over dit project aan de hand van een interview met kaderleden van de WIS Vrouwen FNV over hun samenwerking OFSAF en Genel-Is.

TITEL: STRENGTHENING THE MOVEMENT OF FEMALE SEX WORKERS IN LATIN-AMERICA

Door: Red de Mujeres Trabajadoras Sexuales de América Latina (REDTRASEX LAC) ism WIS Vrouwenennetwerk FNV

REDTRASEX LAC is een Latijns Amerikaans regionaal netwerk van organisaties en vakbonden van sekswerkers. Het netwerk wordt geleid vanuit Argentinië. Dit netwerk wil dat sekswerk erkend wordt als gewoon werk met bijkomende rechten, namelijk recht op organisatie in een vakbond, recht op sociale zekerheid, recht op pensioen, etc. Dit is een eerste project met dit netwerk, hoewel er in het verleden wel contact is geweest met AMMAR, de Argentijnse organisatie van sekswerkers. De focus is op het opstellen van een strategisch plan, scholing van de aangesloten organisaties en vakbonden, en lobby voor erkenning en regulering van het werk van sekswerkers, door onder andere erkenning van dit type werk door de ILO. Zie Bijlage 2 voor meer informatie over dit project aan de hand van een interview met kaderleden van de WIS Vrouwen FNV over hun samenwerking met REDTRASEX LAC.

TITEL: CAPACITEITSOPBOUW VAN DE TUMEC VAKBOND IN DE DEMOCRATISCHE REPUBLIEK CONGO

Door: IndustriALL Global Union en haar aangesloten bond TUMEC, ism

Projectsamenvatting: TUMEC is een relatief nieuwe vakbond in de Democratische Republiek Congo (DRC). Zij probeert te breken met de ouderwetse vakbondscultuur in Congo. IndustriAll, FNV en Mondiaal FNV zijn vanaf de start betrokken bij dit vernieuwende vakbondsinitiatief in de chemie, energie en mijnensector. TUMEC bereikt al hoopgevende resultaten maar helaas lukt het nog niet om geheel op eigen benen te staan. Vooral belangrijk is om hen te ondersteunen in de duurzaamheid van de organisatie. De inzet op het versterken van het financieel management is daarom nu cruciaal. Daarnaast wordt er een workshop gehouden waarin door een SWOT analyse wordt bepaald waar de organisatie staat qua sterktes en zwaktes op verschillende capaciteiten.

TITEL: PROMOTING LGBTI RIGHTS IN THE WORKPLACE BY THE GUF5

Door: Public Services International ism WIS Netwerk Roze FNV

LGBTI rechten staan onder grote druk in grote delen van de wereld. In tien landen staat er zelfs de doodstraf op. Discriminatie op basis van seksuele oriëntatie en gender identiteit op de werkvloer is realiteit in veel landen. Alhoewel dit veel leden aangaat, staat deze problematiek bij veel bonden niet op het netvlies en daarmee komt het vaak niet terug op de vakbondsagenda. Bewustwording is daarom nodig en mogelijk moeten er vele barrières worden doorbroken (cultureel, religieus of anders). In sommige landen zal het een enorm gevoelig onderwerp zijn. FNV Roze is actief om binnen de Global Unions en ITUC meer aandacht te krijgen voor rechten voor LGBTI personen op de werkvloer. Daarvoor zet FNV Roze zich in om moties aangenomen te krijgen op Global Union congressen (o.a. PSI, UNI) en het ITUC congres. Een van de onderdelen van die motie is het instellen van een actieve werkgroep met deelname van de belangrijkste Global Unions, ter promotie van LGBTI beleid. PSI, de wereldbond voor de publieke sector, heeft de meeste ervaring met dit werk en trekt nu de kar om een eerste oriënterende bijeenkomst te organiseren om samen te kijken hoe dit werk in de toekomst door de global unions kan worden opgepakt. Zo'n bijeenkomst is nodig om samen een goed doordacht plan te maken voor de toekomst. Zie Bijlage 3 voor meer informatie over dit project aan de hand van een interview met kaderleden van de WIZ Roze FNV over hun samenwerking met de Global Unions in dit project.

TITEL: CREATE DECENT WORKING CONDITIONS IN TOURISM SECTOR WORKERS IN NEPAL

Door: General Federation of Nepalese Trade Unions ism WIS Diensten FNV

UNITRAV is de enige vakbond in Nepal die organiseert in de toerisme industrie waar zo'n 300.000 mensen in werkzaam zijn. Veel werknemers werken in deze sector onder erbarmelijke omstandigheden, o.a. sherpa's en gidsen. Zij hebben onzeker werk, zijn vaak niet goed op de hoogte van hun arbeidsrechten en worden vaak uitgebuit. Ook is veilig en gezond werken een issue. UNITRAV zet zich in voor de leden in deze sector en onderhandelt met werkgevers op bedrijfsniveau maar ook op nationaal niveau.

Met de invoering van het federale systeem in Nepal zal sociale dialoog ook op andere niveaus gevoerd worden, namelijk op provinciaal en lokaal niveau. Om vakbonds betrokkenheid hierin te garanderen, is onderzoek nodig, en training. Vervolgens zal UNITRAV haar leden begeleiden in deze nieuwe vormen van sociale dialoog.

TITEL: ORGANISING A HOME BASED TEXTILE WORKERS INTO UNION FEDERATION

Door: Social Awareness and Voluntary Education (SAVE) ism WIS Agrarisch Industrie FNV

SAVE is al langdurig partner van Mondiaal FNV en heeft jarenlange ervaring in het verbeteren van arbeidsomstandigheden in de kleding sector in de textiel hub Tiripur in India. SAVE werkt daarin nauw samen met de vakbonden die in deze regio van India aanwezig zijn. Een groep vrouwen die vaak vergeten wordt in projecten in de kledingindustrie, zijn de thuiswerksters. Onderaan de keten produceren deze vrouwen onder zeer slechte arbeidsomstandigheden kleding voor de nationale of internationale markt. SAVE zal in dit project deze vrouwen bewust maken van hun positie en hun rechten, het opzetten van vakbonden stimuleren en de capaciteit van deze vrouwen versterken door middel van training.

TITEL: STRENGTHENINGS WOMEN'S WORKERS ORGANIZATION IN MOROCCO, TURKEY & NETHERLANDS

Door: WIS Vrouwennetwerk FNV ism vrouwennetwerken van de OFSAF uit Marokko en Genel-Is uit Turkije

De werkgroep internationale solidariteit van het vrouwennetwerk FNV heeft een langdurige relatie met Turkse en Marokkaanse vakbondsvrouwen van Genel-İş en OFSAF. Voorheen werden projecten opgezet in samenwerking met TIE-Netherlands. Nadat TIE ophield te bestaan is besloten een planningsbijeenkomst te organiseren om de verdere samenwerking vorm te geven. Dit heeft plaatsgevonden in juni dit jaar (zie het pre-project in dit overzicht). Daaruit is dit project voortgekomen. Als gezamenlijke problemen werden geconstateerd: Gebrek aan zelfvertrouwen om te vechten voor rechten en tegen bijv (seksueel) geweld en intimidatie, vrouwen zijn te weinig zichtbaar en hebben daarom eigen ruimte nodig om zich te kunnen organiseren en scholen. De focus ligt op het in stand houden van het internationale vrouwennetwerk en het uitwisselen van ervaring en informatie over de strijd voor vrouwenvakbondsrechten. Het is gericht op het vergroten van het vertrouwen van de vrouwen om actief deel te nemen binnen de vakbonden, de zichtbaarheid te vergroten en de mobilisatie van vrouwen in verschillende sectoren te versterken. Dit gebeurt door uitwisselingen, training en organiseren van gezamenlijke evenementen. Zie Bijlage 1 voor meer informatie over dit project aan de hand van een interview met kaderleden van de WIS Netwerk Vrouwen FNV over hun samenwerking OFSAF en Genel-İs.

TITEL: ZICHTBAARHEID EN VERSTERKING VAN DE VAKBONDSORGANISATIE VAN HUISHOUDELIJK WERKERS IN PERU (AANVULLENDE FINANCIERING)

Door: Sindicato Trabajadores/as del Hogar de la región Lima ism WIS Diensten FNV

SINTTRAHOL is de bond voor huishoudelijk personeel in Lima. Haar missie is het verdedigen van de arbeidsrechten en mensenrechten van huishoudelijk werkers en het tegengaan van elke vorm van discriminatie. De vakbond werd via het solidariteitsfonds (FNV Diensten) gesteund van januari 2017 tot eind 2018. Hierbij werd ingezet op het versterken van de capaciteit van de vakbond en haar leden. Daarbij werd ook gewerkt aan ledenwerfcampagnes o.a. via de verspreiding van informatie over arbeidsrechten en lobby voor de ratificatie van ILO conventie 189 over de rechten van huishoudelijk werkers. Ook organiseerden zij beroepstraining en arbeidsmarktbemiddeling. Dit bedrag betreft een aanvulling op dat project: wegens wisselkoersverlies konden ze de geplande activiteiten die nog resten niet allemaal uitvoeren. Aangezien Sinttrahol altijd zeer correct alle activiteiten uitvoert en een zeer trouwe samenwerkingspartner is en het bovendien een bescheiden bedrag is, is dit verzoek gehonoreerd.

TITEL: ORGANISING AND STRENGTHENING WOMEN WASTE RECYCLERS UNION IN AHMEDABAD

Door: Self Employed Womens Association (SEWA) ism WIS Diensten FNV

SEWA is al een paar jaar actief in de organisatie van werknemers in de afvalverwerking in Ahmedabad. Ze hebben daar verschillende successen geboekt, maar zien zich nu geconfronteerd met verschillende uitdagingen, waardoor het de laatste periode steeds moeilijker bleek vrouwen in de afvalsector te organiseren. Een belangrijke ontwikkeling is daarbij dat de concurrentie met mannelijk vuilnisrapers steeds groter wordt. Zij kunnen vroeger dan vrouwen de straat op, en halen daar het meest waardevolle afval weg. SEWA wil daarom haar strategie in het organiseren van de vrouwen in deze sector herzien en vraagt daar geld voor aan. Ze wil meer op wijkniveau gaan organiseren en meer inzetten op 'organising' en capaciteitsversterking van de vrouwen. Ook wil ze inzetten op dat de vrouwen toegang krijgen tot sociale zekerheidsprogramma's van de overheid, zodat hun situatie minder precair wordt.

TITEL: ORGANISING FEMALE FISHERS IN NORTHERN COLOMBIA

Door: Sindicato Nacional de Trabajadores de Rama ism WIS Netwerk Vrouwen FNV

Het gaat hier om een project van de Colombiaanse transportbond SNTT, die zich sterk wil maken voor vissersvrouwen. Deze vrouwen zijn werkzaam in de informele, kleinschalige visserij, soms zelfstandig en soms met hun echtgenoot. SNTT wil deze vrouwen organiseren en ze helpen hun problemen te definiëren en oplossingen te bedenken. Vervolgens willen ze de vrouwen ondersteunen om hun eisen te verwoorden richting lokale en nationale autoriteiten. Eerder heeft FNV een dergelijk project gesteund in de plaats Tolú in het noorden van Colombia. Die vrouwen kunnen nu zonder steun van FNV verder en daar zijn ook nieuwe leden geworven voor SNTT. Dit keer gaat gewerkt worden in de plaats Sanquianga, in het westen van Colombia, in een gebied van rivieren en mangroven. In dat gebied is altijd veel geweld (geweest) van FARC en van drugscriminelen. Ook wonen er veel ontheemden uit andere regio's wat de druk op de beperkte middelen in de regio groot maakt en goed werk nog schaarser. Het is een geïsoleerd gebied dat alleen over water bereikbaar is.

TITEL: JUST TRANSITION IN THE PETROLEUM AND AGRICULTURE SECTORS IN NIGERIA

Door: Nigerian Labour Congress (NLC) ism WIS Agrarisch Industrie FNV

Dit is een pilot project, waarbij een coalitie van vakbonden en milieuorganisaties in Nigeria samenwerken om tot een gedragen plan te komen om de overgang te maken van vervuillende fossiele energie naar duurzame energie op een rechtvaardige wijze (voor bewoners, gemeenschappen en werknemers). Zodoende sluit dit aan op de "Just Transition Agenda" van de ILO en op de klimaatagenda van de FNV. Centrale uitgangspunten bij deze overgang zijn decent jobs, eerlijke compensatie, adequate opleidingen en een redelijke termijn.

In dit specifieke project bestaat uit een breed scala aan activiteiten, waarbij vakbonden, milieuorganisaties en andere NGOs in Nigeria samenkomen om tot een plan te komen voor deze "Just Transition". En vervolgens een gezamenlijk lobby traject inzetten richting de overheid. Een unieke en bijzonder samenwerking tussen de Nigeriaanse vakcentrale NLC, de milieu-ngo ERA uit Nigeria (ERA is aangesloten bij de Friends of the Earth International). Daarnaast is er nauwe samenwerking met het Just Transition Centre van de ITUC die internationaal samen met Friends of the Earth Netherlands (FoEN, dat is Milieudefensie) coördineert.

TITEL: IMPLEMENTEREN VAN DE ILO CONVENTIE OVER DE RECHTEN VAN HUISHOUDELIJK WERKERS IN PERU

Door: Sindicato Trabajadores/as del Hogar de la región Lima ism de WIS Dienst FNV

In vorige projecten heeft Sinttrahol steun gevraagd aan de FNV voor het versterking van de organisatie, o.a. groei van het aantal leden en daarmee de groei van de eigen inkomsten.

Dit jaar is het Sinttrahol samen met andere organisaties gelukt om de Peruaanse regering de ILO conventie 189 mbt de rechten van huishoudelijk werkers te laten ratificeren. Deze Conventie erkent dat huishoudelijk werkers 'echte' werknemers zijn met bijbehorende rechten. Na deze grote overwinning moet nu de nationale wetgeving worden aangepast conform de vereisten van de ILO. Hier is veel lobby voor nodig en inhoudelijke input vanuit de Peruaanse vakbond die de huishoudelijk werkers organiseert. Daarnaast wil Sinttrahol cursussen aanbieden aan haar leden op het verkrijgen van de nieuwe rechten. Ook wordt er gewerkt aan een plan om te komen tot meer economische onafhankelijkheid.

TITEL: ENGAGING THE VOICES OF DOMESTIC WORKER ORGANIZATIONS IN AFRICA, ASIA AND LATIN AMERICA.

Door: International Domestic Workers Federation (IDWF) ism WIS Diensten FNV

Dit project richt zich erop om de stem en de zichtbaarheid van huishoudelijk-werker organisaties en hun deelname aan de sociale dialoog in zes landen in het Globale Zuiden van de wereld vergroten. In dit projecten zijn organisaties van huishoudelijk werkers betrokken uit Zuid-Afrika, Kenia, Ghana, Nepal, Peru en Brazilië. Door hen beter te organiseren en hen een stem te geven, worden huishoudelijk werkers in staat wordt gesteld op te komen voor hun arbeidsrechten en mensenrechten. De activiteiten omvatten een mix van belangenbehartiging op zowel mondiaal als nationaal niveau. Daarnaast worden bij de verschillende organisaties gewerkt aan campagne- en capaciteitsopbouwprojecten. Dit alles wordt georganiseerd en ondersteund door de Internationale Federatie van Huishoudelijk werkers (IDWF), een federatie met 67 aangesloten organisaties in 54 landen, die gezamenlijk zo'n 600,000 huishoudelijk werkers vertegenwoordigen.

PROJECTEN 2019

Title	Partnerorganisatie & land	Betrokken FNV sector	Toegekend
Casablanca Airport Organising	International Transport Workers' Federation ism de Marokkaanse bond UMT - Marokko.	WIV Vervoer	151.800
Capacity building for young transport workers in the Arab World	International Transport Workers' Federation ism 17 vakbonden uit de MENA regio.	WIV Vervoer	116.847
Caribbean Tourism Workers Organising Project	International Transport Workers' Federation ism vakbonden in het Caribisch gebied.	WIV Vervoer	127.568
Vakbondsopbouw van de vakbond van sekswerkers in Peru	Sindicato Nacional de Trabajadoras Sexuales del Perú	WIS netwerk Vrouwen FNV	9.971
Global Union Federations for LGBTI+ Worker Rights	Public Services International	WIZ Netwerk Roze	257.250
Addressing gender based violence of Migrant Domestic Workers in Kuwait and Lebanon - ILO Process	International Domestic Workers Federation ism 2 associaties van huishoudelijk werkers in Koeweit en Libanon	WIS Diensten	20.615
De bijdrage van sekswerkers aan de economieën in verschillende Latijns-Amerikaanse landen	Red de Mujeres Trabajadoras Sexuales de AL y el Caribe	WIS Netwerk Vrouwen	18.345
Capaciteitsversterking vakbeweging rond het implementeren van vredesakkoord	Corporación Colectivo de Abogados 'José Alvear Restrepo' ism 2 vakbondsorganisaties in Colombia.	WIS Diensten	71.900
Ondersteunen van vakbonden in de Dominicaanse republiek voor het implementeren van de ILO conventie 189 over de rechten van huishoudelijk werkers.	International Domestic Workers Federation ism 4 aangesloten vakbonden in de Dominicaanse Republiek.	WIS Diensten.	27.409
Supporting Health workers in Conflict zones Africa	Public Services International ism lidbonden in Kameroen en de Democratische republiek Congo	WIS Zorg en Welzijn.	41.188
Pre-meeting (project)samenwerking met KESK/DISK	FNV	WIS Overheid	4.030
Strengthening The Voice of Vulnerable Workers in the Informal Economy in Zimbabwe	Zimbabwe Chamber of Informal Economy Associations	WIS Handel.	89.342
Plan de Fortalecimiento del Sindicato ESLIMP-Callao en temas de Inspecciones...	Instituto de Estudios Sindicales	WIS Diensten FNV	6.200
Totale toekenningen			942.465

TOELICHTING GOEDGEKEURDE PROJECTEN 2019

TITEL: CASABLANCA AIRPORT ORGANISING

Door: International Transport Workers' Federation ism WIV Vervoer FNV

Dit project betreft de tweede fase van een organisering project onder het personeel van de grote internationale luchthaven in Casablanca, Marokko. Er vindt daar op grote schaal outsourcing plaats, wat ten koste gaat van sociale zekerheid en waardoor het personeel slecht betaald wordt. Door de huidige fragmentatie van de vakbond per bedrijf is er geen effectieve aanpak mogelijk. De ITF beoogt, in samenwerking met de Marokkaanse UMT, te komen tot een gezamenlijke aanpak, met daarbij aandacht voor outsourcing, onzeker werk en specifieke problemen van vrouwen en jongeren.

TITEL: CAPACITY BUILDING FOR YOUNG TRANSPORT WORKERS IN THE MIDDLE EAST AND NORTHERN AFRICA (MENA-REGION).

Door: International Transport Workers' Federation (ITF) ism WIV Vervoer FNV

Dit project met Internationale Transport Federatie, ITF, speelt zich af in vier landen in het Midden-Oosten en Noord-Afrika (MENA), te weten Algerije, Egypte, Irak en Tunesië. In totaal zijn er zeventien vakbonden bij het project betrokken. Het doel van het project is het bouwen aan een stevige en actieve jongerenvertegenwoordiging binnen de deelnemende vakbonden. Daarnaast wordt er gewerkt aan het creëren en activeren van een sterke regionale jongerenbeweging binnen het regionale vakbondslandschap. Een netwerk wordt op regionaal niveau opgezet wat als platform zal dienen voor het uitwisselen van kennis en ervaringen over jongeren en vakbondsopbouw. Vanuit dit netwerk zal ook worden samengewerkt op het gebied van campagnes en solidariteitsactiviteiten. Op landelijk niveau vindt capaciteitsversterking plaats door middel van trainingen in organisering en leiderschap. ITF voorziet een mentorrol van de FNV sector (vanuit Vervoer en FNV jong) en een waardevolle bijdrage op het gebied van kennisoverdracht.

CARIBBEAN TOURISM WORKERS ORGANISING PROJECT

Door: International Transport Workers' Federation ism WIV Vervoer FNV

Dit project van de Internationale Transportarbeiders Federatie vindt plaats in de Caraïben. Het is gericht op het organiseren van de (veelal informeel) werkenden op cruiseschepen en de werkenden in de lokale toeristensector/vervoerssector. De Caraïben worden gekenmerkt door een groeiend toerisme, gedomineerd door grote multinationals en cruise-bedrijven. Die bieden over het algemeen slecht werk en de winsten vloeien grotendeels terug naar de moederlanden van die bedrijven (Europa en Noord-Amerika). De eilanden worden er dus te weinig beter van, hoewel de toerisme-industrie wel de grootste bron van inkomsten is. ITF start dit pilotproject in de Caraïbische regio om te kijken hoe deze werknemers het beste kunnen worden georganiseerd. Op sommige eilanden zijn sterke bonden, op sommige niet. In het begin wordt een onderzoek gedaan om meer concrete informatie boven water te krijgen van de situatie op de diverse eilanden. Op basis daarvan zal de tweede fase van het project worden ingericht. Het is de bedoeling via de keten te gaan werken: met vakbonden in de moederlanden van de grote bedrijven zoals TUI, Carnival Cooperation, Thomas Cook, Norwegian Cruise Line Holdings etc. En de vakbonden in de Caraïbische eilanden. Ook wordt de samenwerking gezocht tussen vervoer en toerisme, door samen te werken met de IUF, die goed vertegenwoordigd is in de hotel- en restaurantsector.

TITEL: VAKBONDSOPBOUW VAN DE VAKBOND VAN SEKSWERKERS IN PERU

Door: Sindicato Nacional de Trabajadoras Sexuales del Perú (SINTRASEXP) ism de WIS van Netwerk Vrouwen FNV

SINTRASEXP is een nieuwe vakbond van Peruaanse sekswerkers. De vakbond heeft zich aangesloten bij vakcentrale CGTP waar FNV al jarenlang mee samenwerkt. CGTP heeft de vrouwen ook ondersteund bij het oprichten van hun vakbond. Sekswerkers in Peru hebben geen enkele wettelijke bescherming en het beroep wordt ook niet formeel erkend. Het is daarom een dagelijkse strijd om het beroep veilig te kunnen uitoefenen. Hun arbeidsomstandigheden zijn bijzonder precair, waarbij er onder andere ook veel sprake is van misbruik en intimidatie. Zo toont een studie aan dat 23% is bedreigd door de pooier, 23% door beveiligers en 77% door een klant. Daarentegen zoekt 73% geen hulp. Dit project wil de vrouwen ondersteunen in hun zelf-organisatie in een vakbond. Het is gericht op de opbouw van de vakbond door het trainen van leiders en het werven van leden. Zodoende kunnen zij opkomen voor betere arbeidsomstandigheden en zichzelf beter vertegenwoordigen bij de officiële instituten. Er is enig contact met het ministerie van gezondheid, gericht op SOA's en HIV/AIDS. Ook is er overleg met de ombudsman over de onveiligheid en het misbruik.

TITEL: GLOBAL UNION FEDERATIONS FOR LGBTI+ WORKER RIGHTS

Door: Public Services International (PSI) ism de WIS van Netwerk Roze FNV.

PSI fungeert in dit project als penvoerder namens alle Global Unions en de ITUC om te komen tot een gezamenlijk plan en tot gezamenlijke activiteiten om binnen de vakbeweging en binnen de (internationale) politiek meer aandacht te krijgen en zaken te verbeteren voor LGBTIQ personen op de werkvloer. In oktober 2018 zijn de GUFs en ITUC bij elkaar gekomen om ervaringen uit te wisselen en te bekijken hoe in de toekomst samengewerkt kan worden op dit terrein. Dit is gefinancierd uit het FNV Solidariteitsfonds en FNV was met twee door de wol geleverde kaderleden vertegenwoordigd. Op basis van deze bijeenkomst is dit projectvoorstel gemaakt. Dit alles is een uitvloeisel van een succesvolle lobby van FNV binnen de Global Union Federations en ITUC om de bescherming van LGBTIQ werkers hoger op de agenda te krijgen. Onder andere zijn bij congressen van PSI, ITF, UNI en ITUC resoluties/tekstvoorstellen aangenomen. Onderdeel van die moties was een oproep samen te werken in een werkgroep bestaande uit GUFs en ITUC. Zie Bijlage 3 voor meer informatie over dit project aan de hand van een interview met kaderleden van de WIZ Roze FNV over hun samenwerking met de Global Unions in dit project.

TITEL: ADDRESSING GENDER BASED VIOLENCE OF MIGRANT DOMESTIC WORKERS IN KUWAIT AND LEBANON - ILO PROCESS

Door: International Domestic Workers Federation (IDWF) ism de WIS van Diensten FNV.

Dit project betreft een samenwerking in de regio Midden-Oosten en Noord Afrika (MENA regio) met de IDWF, de internationale vakbondsfederatie voor de huishoudelijk werkers. Hierbij wordt er specifiek samengewerkt met organisaties van huishoudelijk werkers in Koeweit en Libanon waar de domestic workers sterk georganiseerd zijn. In de MENA-regio is sprake van een 'kafalastelsel' waarbij de huishoudelijk (migranten)werkers 'sponsoring' van hun werkgevers krijgen. Inherent aan dit stelsel is een zwaar onevenwichtige machtsverhouding die veel ruimte biedt voor misbruik en uitbuiting, wat in de praktijk dus ook veel gebeurt. De IDWF werkt samen met de SKDWA, een associatie van Filipijnse huishoudelijk werkers in Koeweit, en de SLWS, een associatie van Sri Lankaanse huishoudelijk werkers in Libanon. De focus van het project is het tegengaan van gender gerelateerd geweld. Hierbij is een sterke link met de komende Internationale Labour Conference van de Internationale Arbeidsorganisatie (ILO), waar de ILO Conventie over "Ending Violence and harassment against Women and Men in the World of Work" centraal staat.

TITEL: DE BIJDRAGE VAN SEKSWERKERS AAN DE ECONOMIEËN IN VERSCHILLENDE LATIJNS-AMERIKANSE LANDEN

Door: RedTraSex ism de WIS van het Netwerk Vrouwen FNV.

REDTRASEX LAC is de Latijns Amerikaanse regionale organisatie van organisaties en vakbonden van sekswerkers. Dit is een vervolg op een eerder project met deze organisatie. Dit voorstel betreft een concrete studie in 7 landen (El Salvador, México, Costa Rica, Colombia, Chili, Paraguay, Honduras) naar de economische bijdrage van deze sector aan de economie en (het gebrek aan bijdrage) aan het sociale zekerheidsstelsel voor de sekswerkers. De uitkomsten van de studie zullen worden gebruikt in de lobby in de betrokken landen om te komen tot legalisering en erkenning van deze sector, waardoor ook toegang moet komen tot sociale zekerheid, ziektekostenverzekeringen. Verder lobbyt Redtrasex voor regulering van het sekswerk. Een studie die focust op de economische bijdrage van de sector aan het BNP en aan (het gebrek aan) bijdragen aan sociale zekerheidsstelsels kan als belangrijke input worden gebruikt voor

die lobby. In april is een delegatie van Redtrasex in Nederland geweest. We hebben daar met ze gesproken met een delegatie van de WIS netwerk vrouwen en de WIS Diensten. Ook was Proud aanwezig, de Nederlandse self-organisatie van sekswerkers. Dit was een goede bijeenkomst waar veel is uitgewisseld en geleerd. Daar is het plan voor dit onderzoek gepresenteerd aan ons met het verzoek dit te steunen.

TITEL: CAPACITEITSVERSTERKING VAKBEWEGING ROND HET IMPLEMENTEREN VAN VREDESAKKOORD

Door: Corporacion colectivo de abogados de Jose Alvear Resprepo (CCAJAR)

De mensenrechtensituatie in Colombia is nog steeds zorgwekkend. Ook na de ondertekening van de vredesakkoorden neemt het (dodelijke) geweld tegen sociale leiders en vakbondsactivisten niet af. Ook probeert de regering van de huidige president Duque te morrelen aan de vredesakkoorden. Het is belangrijk dat de schuldigen van dit geweld gestraft worden en dat de slachtoffers worden gecompenseerd. CCJAR maakt gebruik van speciale onderdelen van het vredesakkoord om dit te bereiken (o.a. via een speciale rechtspraak voor vrede en een waarheidscommissie). Dit project gaat over capaciteitsversterking van de vakbeweging op dit terrein zodat deze expertise ook beschikbaar wordt voor de Colombiaanse vakbonden. CCJAR werkt in dit project nauw samen met twee belangrijke vakbondspartners van FNV Mondiaal: vakcentrale CUT en vakbondscholingscentrum ENS.

TITEL: ONDERSTEUNEN VAN VAKBONDEN IN DE DOMINICAANSE REPUBLIEK VOOR HET IMPLEMENTEREN VAN DE ILO CONVENTIE 189 OVER DE RECHTEN VAN HUISHOUDELIJK WERKERS.

Door: IDWF en haar 4 leden in de Dominicaanse Republiek ism WIS Diensten

Project: IDWF is de global union voor 'Domestic Workers', oftewel huishoudelijk personeel. Dit project betreft ondersteuning van haar leden in de Dominicaanse Republiek. (ATH, UNFETRAH/FENAMUTRA en SINTRADOMES-CASC.) Net als in veel andere landen is huishoudelijk werk in de Dominicaanse Republiek (DR) essentieel voor de economie. 13% van alle vrouwen werkt in deze sector. Dit werk wordt in het algemeen gedaan zonder de nodige wettelijke bescherming, sociale zekerheid of eerlijke beloning en omdat de vrouwen alleen in huishoudens werken en (emotioneel) afhankelijk zijn is het moeilijk om voor hun rechten op te komen. Het voornaamste doel van het project is ervoor te zorgen dat wetgeving en ratificatie van ILO conventie 189, die de rechten van domestic workers vastlegt, daadwerkelijk geïmplementeerd wordt in de Dominicaanse Republiek. Er wordt ingezet op het instellen van een tripartiet regulier overleg tussen overheid, werkgevers en bonden van domestic workers met als uiteindelijke doel de arbeidsomstandigheden en -voorwaarden te verbeteren.

TITEL: HEALTH WORKERS IN CONFLICT ZONES AFRICA

Door: Public Services International (PSI) ism WIS Zorg en Welzijn.

Het betreft een project specifiek gericht op conflictzones in Kameroen en de Democratische Republiek Congo (DRC). Vanwege de conflictsituaties in beide landen staan gezondheidswerkers onder enorme druk en werken zij soms onder extreme omstandigheden. Binnen de contexten van geweld en gebrekkige structuren zijn zij kwetsbaar in het uitvoeren van hun werk. Door de situatie goed in kaart te brengen, nationale allianties te vormen en sociale dialoog te bewerkstelligen (binnen de context van conflictgebieden) worden de zeven deelnemende lidbonden van PSI gesteund en gezondheidswerkers in hun werk beschermd en versterkt.

TITEL: PRE-MEETING (PROJECT)SAMENWERKING MET KESK/DISK

Door: FNV sector Overheid

FNV sector overheid heeft in het verleden contact opgedaan met Turkse bonden die ook in de overheidsector actief zijn, o.a. via de vakcentrales DISK & KESK. Onlangs zijn ze tijdens de ILO conferentie weer in contact gekomen met de Turkse vakbondscollaga's en toen is de wens uitgesproken weer met elkaar in contact te komen. Specifiek is de wens uitgesproken een samenwerking op te zetten rond het thema privatisering en vakbond strategieën om deze terug te draaien in de Overheid sector en ook binnen Zorg & Welzijn en Publiek Belang. Omdat het lastig is zonder verder gezamenlijk overleg een nieuw projectvoorstel te formuleren is gekozen voor een eerste overleg waarin de mogelijkheden tot verdere samenwerking worden besproken.

Concreet betreft het de reis- en verblijfkosten van 3 Turkse collaga's aan Nederland. Hierbij werden de vakbondscollaga's uit Turkije ook in staat gesteld om deel te nemen aan de conferentie The Future is Public en aan

de, door PSI georganiseerde vakbondsbijeenkomst voorafgaande aan deze conferentie. Tijdens deze bijeenkomst werden ook verschillende vakbondsstrategieën besproken om geprivatiseerde diensten weer onder publieke controle te krijgen.

TITEL: STRENGTHENING THE VOICE OF VULNERABLE WORKERS IN THE INFORMAL ECONOMY IN ZIMBABWE

Door: Zimbabwe Chamber of Informal Economy Associations (ZCIEA) ism de WIS van Handel FNV

ZCIEA is een vakbond van en voor informele handelaren, dienstverleners en werknemers uit de informele economie. Het werk in de informele economie wordt gekenmerkt door een aantal uitdagingen, waaronder pesten, criminalisering en misbruik. Het huidige project richt zich zowel op het organiseren van nieuwe gebieden evenals het consolideren van de reeds georganiseerde gebieden. ZCIEA streeft ernaar 7 nieuwe gebieden in Zimbabwe te organiseren met als doel 3.500 nieuwe leden te werven. Ze zullen ook investeren in de opleiding van organisatoren en nieuwe leiders. Ter ondersteuning van de huidige en vooral potentiële leden zal promotiemateriaal worden verstrekt (T-shirts, vakbondsflyers en informatiefolders). Het voorstel omvat ook een tweedaagse workshop voor het vakbondsleiderschap over beleidsherziening op het gebied van gender, jeugd en klimaatverandering. Hiermee hopen we hun beleid meer in overeenstemming te brengen met nieuwe ILO-verdragen. Het project omvat ook een campagne tegen geweld en intimidatie van vrouwen en jongeren op de werkvloer. Specifiek willen ze lobbyen voor de onlangs aangenomen ILO-conventie 190 over geweld en intimidatie. Als deel van deze lobby willen ze campagne voeren in 20 verschillende gebieden waar de ZCIEA georganiseerd is, om de leden bewust te maken van hun mogelijke rol in het oplossen van werk gerelateerd geweld. De campagne omvat ook een ontmoeting met 25 parlementariërs en zal worden ondersteund door een sociale media strategie.

TITEL: PLAN VOOR DE VERSTERKING VAN DE DE VAKBOND ESLIMP IN CALLAO PERU

Door: Instituto de Estudios Sindicales (IES) ism WIS Diensten FNV

Het Instituut van Vakbondsstudie ondersteunt met dit project de vakbond ESLIMP. Deze bond organiseert binnen een privaat schoonmaakbedrijf dat werkzaam is in Callao, een gemeente naast Lima Peru. De vakbond wil mensen trainen en organiseren rond het thema Veiligheid en Gezondheid, zorgen voor een betere arbeidsinspectie en zorgen voor een verkiezing van een veiligheid- en gezondheidscomité met getrainde deelnemers. Dit is een belangrijk thema omdat het schoonmaakpersoneel van dit bedrijf hun werkzaamheden moeten doen zonder de juiste beschermingsmiddelen en bovendien maken ze bijzonder lange dagen. Dit is een eerste klein project met deze bond, met afgebakende activiteiten gericht op een specifiek thema. De activiteiten zijn diverse workshops gericht op veiligheid en gezondheid op de werkplek, met speciale aandacht voor seksuele intimidatie.

Project versterking van de vakbond in chemie, energie en mijnensector in Democratische republiek Congo (zie beschrijving project pagina 9)

BIJLAGE 1:

GEWOON GOED WERK VOOR VROUWEN

EEN INTERVIEW MET KADERLEDEN VAN DE WIS VROUWEN OVER HUN SAMENWERKING MET VAKBONDSVROUWEN UIT MAROKKO EN TURKIJE

Een sterkere positie op de arbeidsmarkt en meer zichtbaarheid, dat was het hoofddoel van het project 'Goed werk voor vrouwen', dat de WIS Netwerk Vrouwen in 2018/2019 uitvoerde. Samen met een Turkse en Marokkaanse partnerorganisatie werd ingezet op versteviging van de positie van vrouwen in de vakbond, op de werkvloer en in het publieke domein. Een inspirerend project met gewenste resultaten.

Eerst was er een pre-project. Samen met leden van het vrouwencomité Genel-Is van de Turkse vakcentrale DISK en OFSAF, de vrouwengroep van de Marokkaanse vakcentrale FNSA vond in juni 2018 een brainstormsessie plaats in Amsterdam. Uitgangspunt was in te zetten op drie thema's: discriminatie op de werkplek, discriminatie en geweld in het sociale leven en discriminatie binnen vakbonden. Uiteindelijk definieerden ze een aantal gezamenlijke dilemma's. Vrouwen missen vaak het zelfvertrouwen en het gevoel van eigenwaarde om seksuele intimidatie te bestrijden of zelfs te erkennen. Ze zijn onvoldoende zichtbaar, ze bekleden geen machtsposities. En om deze problemen het hoofd te bieden, waaronder discriminatie in lonen, werkdruk en arbeidsomstandigheden, in het soort banen dat wordt aangeboden enzovoort, hebben vrouwen een ruimte nodig om onderling te discussiëren. Een plek waar ervaringen en ideeën uitgewisseld kunnen worden, in onderling vertrouwen en om gemeenschappelijke strategieën voor verandering te ontwikkelen. Hiervoor hebben ze een eigen structuur binnen de vakbond nodig.

GENDER-GERELATEERD GEWELD

Om deze dilemma's aan te pakken, kozen de drie vrouwenorganisaties voor een aantal stappen in het project. Besloten werd om een training voor vrouwelijke werknemers te ontwikkelen om hun veerkracht en zelfvertrouwen te vergroten en vrouwen voor te lichten over hun rechten en hoe ze deze kunnen afdwingen. Ook een training over gezondheid en veiligheid op het werk, om vrouwelijke werknemers te helpen de gevaren op het werk en de gevolgen voor hun gezondheid te identificeren.

Verder stonden uitwisselingsprogramma's en openbare activiteiten op symbolische data, zoals 8 maart en 25 november (Dag tegen geweld tegen vrouwen) op de agenda. Voor de langere termijn, project-overstijgend, is besloten tot campagne en lobby voor het creëren van juridische structuren voor vrouwen binnen de vakbonden. Anya Wiersma van de WIS Netwerk Vrouwen blikt terug op het succesvolle weekendseminar. "We wilden voor vrouwen goed werk, maar ook versteviging van de positie van vrouwen in de vakbond, op de werkvloer en in het publieke domein. Want met name in Turkije, maar ook wel in Marokko, is gender-gerelateerd geweld veel aan de orde. En in Turkije is dit ook nog vaak een doodsoorzaak bij vrouwen. Het publieke domein betekent ook dat je als vrouw veilig over straat moet kunnen lopen, in plaats van dat je lastig wordt gevallen, seksueel geïntimideerd, verkracht of nog erger. Ook dat vonden we belangrijk om aan te pakken."

STRIJDBAAR EN CREATIEF

De WIS had met haar partners van Genel Is en OFSAF al een langere samenwerking, met als speerpunt de organisatie van vrouwen in preciaire arbeidsverhoudingen. "Tijdens de brainstormsessie in Amsterdam bleek dat de Turkse en Marokkaanse vrouwen zich heel erg in elkaar herkenden, omdat ze allebei met de islam te maken hebben", vertelt Wiersma. "Marokko is een echte islamitische republiek en Turkije een seculiere staat op papier. Ze herkenden in elkaar dat ze continu moeten strijden om de positie die ze min of meer hebben bevochten te behouden. Zij herkenden elkaars cultuur en religie als het om vrouwen gaat."

Maar ook voor de Nederlandse vrouwen had deze samenwerking meerwaarde. "Wij herkenden ook wel het gender-gerelateerde geweld, al zijn de cijfers hier anders dan in Turkije. Waar het ons om ging, is dat wij veel konden leren van de vrouwen uit Turkije en Marokko. Zij zijn zo ontzettend strijdbaar, heel creatief, met een groot uithoudingsvermogen. Ze demonstreren bijna iedere dag, en dat was voor ons heel inspirerend. Dat was voor ons de reden dat wij in 2019 in het kader van dit project naar de 8-maart-demonstratie in Istanbul zijn geweest. Dat was geweldig, die vrouwen zijn echt niet bang. En dat wilden wij wel van hen leren: hoe doe je dat nou eigenlijk?"

WAT IS TOELAATBAAR EN WAT NIET

Toen het project van start ging, zijn trainingen ontwikkeld, die in alle drie de landen hebben plaatsgevonden. "In Turkije en Marokko zijn de doelen en de aantallen vrouwen die we wilden bereiken wel behaald", zegt Wiersma op basis van de verslagen die ze heeft ontvangen. De Nederlandse training, die door Petra Zegerius en Tineke van der Kraan waren ontwikkeld, zoomde in op seksuele intimidatie en geweld. Aan de hand van tekeningen op kaartjes konden vrouwen aangeven welk type gedrag zij erg en minder erg vonden. Daarmee kwam een discussie op gang over wat iemand toelaatbaar vindt en wat niet. Daarnaast zijn filmpjes van internet gehaald met voorbeelden van seksuele intimidatie en rollenspellen bedacht om weerbaarheid te vergroten. De training is door onvoorziene omstandigheden nog niet aan groter publiek gegeven, maar is wel in te huren.

De WIS Netwerk Vrouwen organiseerde op 25 november 2018 een bijeenkomst in het kader van de internationale dag tegen geweld tegen vrouwen. "Dat was ook in het kader van dit project", zegt Wiersma. "Daar was FNV's vicevoorzitter Kitty Jong onder andere, een aantal sprekers en ook vrouwen uit de politiek. Dat was zeer geslaagd, een grote opkomst. We praatten er met elkaar over op welke signalen je moet letten en hoe je als vrouw een positie kunt verwerven op de werkvloer en in de vakbond. Daar hebben we veel ervaringen met elkaar gedeeld."

SOLIDARITEIT LATEN VOELEN

Tijdens die bijeenkomst vertelde een vrouw die in de fruitsector werkte over haar werkgever die zo nu en dan zijn handen op haar borsten legde. "Daar durfde ze niets over te zeggen, bang om haar baan kwijt te raken. Uiteindelijk vond ze toch de moed om voor zichzelf op te komen. Mensen waren tot tranen toe geroerd toen ze dit vertelde, omdat ze dit zo lang te verduren had gehad. Hoe vaak gebeurt dit wel niet? Dat maakte toch wel wat los, omdat het met name over grenzen stellen gaat en moed verzamelen."

Binnen de FNV heeft die bijeenkomst op 25 november veel waarde gehad, denkt Wiersma. "Dat was een gouden middag, die voor veel vrouwen waardevol was. Het contact met onze kameraden is ook heel belangrijk geweest. Dat ze weten en voelen dat we solidair met ze zijn." Die lijn zet WIS Netwerk Vrouwen tot op heden voort. Ondanks dat veel projecten stil liggen, hebben ze een paar keer online meetings gehad met hun partners in Turkije en Marokko. "Maar ook met vrouwen uit Rusland, Wit-Rusland, India, Oeganda en uit Latijns-Amerika. Vooral om contact te houden, te kijken wat er speelt, wat corona doet met de positie van de vrouwen en informatie uit te wisselen."

Project versterken van de organisatie van werkers in de landbouw- India (zie beschrijving project 8)

BIJLAGE 2:

SEKSWERKERSPROJECT IN LATIJS-AMERIKA SUCCESVOL

INTERVIEW MET WIS NETWERK VROUWEN OVER HUN SAMENWERKING MET REDTRASEX LAC

Ze dragen een substantieel deel bij aan de economieën van hun land, maar hebben geen enkel recht. Sekswerkers in Latijns-Amerika en de Cariben worden sinds jaren vertegenwoordigd door de regionale ngo REDTRASEX LAC, die gestaag werkt aan de oprichting van nationale vakbonden. WIS Netwerk Vrouwen steunde in 2018 met geld uit het solidariteitsfonds activiteiten rondom oprichting en versterking van die bonden. In 2019 steunden ze een onderzoek naar de economische bijdrage van sekswerkers.

“Wij vinden het heel belangrijk dat preciaire groepen in de informele economie, zoals deze vrouwen, voor hun rechten kunnen opkomen en beschermd worden”, zegt docente Petra Zegerius en actief lid van WIS Netwerk Vrouwen. “Ze zijn heel kwetsbaar en ze hebben meer moeite om hun rechten op te eisen, omdat er niks voor hen is gereguleerd. Hun beroep is weliswaar niet illegaal, maar er zijn geen arbeidswetten waar ze onder vallen en er is ook geen beleid dat gericht is op hun werk.”

Sekswerkers hebben hier echt onder te lijden, stelt Zegerius. “Ze hebben geen recht op sociale zekerheid, ze kunnen niet aan een pensioen bijdragen. Terwijl ze altijd zeggen: het is een dienst die wordt afgenomen, waarvoor wordt betaald. Hun situatie is niet eerlijk als je die vergelijkt met andere zelfstandigen, die deze zaken wel kunnen regelen. Ze oefenen een beroep uit waar rechten en plichten uit voortvloeien; het probleem is dat ze die niet zien terugkomen in wetten en beleid. Ze zeggen: we hebben het recht om zelf het beroep te kiezen dat we willen uitoefenen, we worden niet gedwongen. Maar als er geen wetten zijn, geen regulering, wat ga je dan doen als je in een seksclub teveel uren moet maken? Naar wie ga je toe als een klant je niet betaalt? Hun beroep wordt niet erkend, dus ze kunnen nergens met hun verhaal heen.”

ARRESTATIES EN BEROVING DOOR POLITIE

Daarnaast hebben ze het ook over discriminatie, uitsluiting en stigmatisering. “Ik heb een gesprek gehad met een sekswerker, die had het over de gezondheidszorg en ze zei: ik vertel niet eens meer wat mijn beroep is, want we hebben genoeg van al die preken: ‘Mensen stop met je beroep, niet doen, dat is niet goed.’ Dus wat doen ze? Ze houden hun beroep geheim, zelfs als ze medische zorg nodig hebben, bijvoorbeeld tijdens een zwangerschap. Ze schamen zich. Zelfs familie en vrienden weten het vaak niet.” Ze stuiten op praktische problemen zoals op de huizenmarkt. Als iemand een huis wil huren, moet die laten zien waar zijn inkomsten vandaan komen. Dat is een probleem voor de sekswerkers. “Dus zijn ze aangewezen op allerlei illegale of dure alternatieven. Daarnaast hebben ze te maken met institutioneel geweld: arrestaties en berovingen door politie. Ze hebben liever arbeidsinspectie die hen helpt om hun werk in goede arbeidsomstandigheden uit te voeren. Ze zeggen: ‘Wat wij echt nodig hebben, is dat ons beroep zichtbaar wordt gemaakt. Dat kan alleen als er wetten worden aangenomen die onze situatie duidelijk maken en die het werk van sekswerkers erkennen met alle rechten en plichten.’ De sekswerkers willen meer gelijkheid, betere leef- en arbeidsomstandigheden en af van alle discriminatie en stigma. Ze kunnen nu nergens naar toe.”

RAAM-CAO VOOR DE SECTOR

REDTRASEX LAC is een regionale organisatie van sekswerkers van Midden- en Latijns Amerika. Ze vertegenwoordigen ruim 22.000 leden in 14 landen, plus Brazilië die in 2018 is toegetreden. Alleen in Nicaragua, Colombia en Guatemala waren de organisaties officieel geregistreerd als vakbonden, en 2018 ook in Peru. De organisatie wordt geleid vanuit Argentinië. Dit netwerk wil dat sekswerk erkend wordt als gewoon werk met bijkomende rechten. Recht op organisatie in een vakbond, recht op sociale zekerheid, pensioen et cetera. Het project dat de WIS Netwerk Vrouwen in 2018 steunde, draaide om versterking van organiserende processen en de formulering van een voorstel te komen tot erkenning van het werk van sekswerkers, onder andere door de ILO. In deze periode heeft REDTRASEX LAC een raam-cao voor de sector ontworpen en aangeboden aan de ILO. Daarnaast is een strategisch lobbyplan voor syndicalisering van de groepen gemaakt. Ook is de organisatie een strategische

alliantie met vakbonden aangegaan en heeft ze ingezet op capaciteitsversterking. De erkenning en officiële legalisering van het beroep van sekswerker met een eigen vakbond is noodzakelijk, denkt Zegerius. "In Nederland worden sekswerkers ongetwijfeld ook gestigmatiseerd, maar ze worden niet door de politie in elkaar geslagen. Ze hebben wel rechten en ze hebben hun eigen bond. Nu met de pandemie bijvoorbeeld, kunnen ze als ze aan bepaalde voorwaarden voldoen aanspraak maken op een uitkering."

STUDIE NAAR ECONOMISCHE BIJDRAGE

Het tweede project, dat in 2019 plaatsvond, draaide om een studie van REDTRASEX LAC. Een concrete studie in 7 landen (El Salvador, México, Costa Rica, Colombia, Chili, Paraguay, Honduras) naar de economische bijdrage van de sekswerkers aan de economie en (het gebrek aan bijdrage) aan het sociale zekerheidsstelsel. De uitkomsten van de studie worden inmiddels gebruikt in de lobby in de diverse landen om te komen tot legalisering en erkenning van deze sector. Doel is voor hen als gewone werknemer te worden erkend en daarmee toegang te krijgen tot sociale zekerheid, ziektekostenverzekeringen et cetera. De hoofduitkomst van deze studie is dat de bijdrage van sekswerkers aan het bruto nationaal product van elk land significant hoog is. De resultaten van de studie zijn in een uitgebreid verslag besproken. De vrouwen hebben goed van zich laten horen op de CEPAL, de vrouwenbijeenkomst van Latijns-Amerika, constateert Astrid Kaag van Mondiaal FNV, die het beheer van het project deed bij Mondiaal FNV. 'Vrouwen hebben zelf ook actief mee gedacht en mee gewerkt aan het onderzoek', schrijft Kaag. 'Ze melden dat het heel belangrijk was dat ze daar met tien vrouwen waren omdat er vaak vooral academische vrouwen zijn en nooit de vrouwen waar het om gaat, met nauwelijks opleiding en die hun geld verdienen in moeilijke omstandigheden. Ze namen deel aan alle officiële bijeenkomsten en organiseerden zelf een side event waar het onderzoek werd gepubliceerd. Ook is er uitstekend genetwerkt. Onder andere met de directeur van de VN Vrouwen, die beloofde de sekswerkers meer zichtbaarheid te geven.'

AARDIGE EN STRIJDWARE VROUWEN

In 2019 vond ook een ontmoeting plaats tussen een aantal sekswerkers van REDTRASEX LAC uit Argentinië en uit Barcelona in Amsterdam, met de WIS Netwerk Vrouwen. "We hebben hen in contact gebracht met Proud, de Nederlandse organisatie van sekswerkers", vertelt Zegerius. "Ze hebben met elkaar ervaringen kunnen uitwisselen en gehoord hoe het er in Nederland aan toe gaat. Er waren onder de buitenlandse bezoekers ook transgenders die als sekswerkers werken, omdat geen werkgever op hen zit te wachten en ze toch aan inkomsten moeten komen. Wat mij opviel was dat het zeer zelfbewuste vrouwen waren, die wel wisten wat ze wilden. Het was een zeer levendige bijeenkomst. Ik wist zelf nauwelijks iets van de positie van sekswerkers, dus ik heb veel nieuwe dingen gehoord. Het waren doodgewone, aardige vrouwen, die heel strijdbaar waren." Volgens Zegerius draagt deze vorm van internationale solidariteit zeker bij aan het vakbondswerk hier en daar. "Wij doen drie dingen", legt ze uit. "Zorgen voor financiering, zoals we voor het onderzoek hebben gedaan. We stellen ons solidair met deze groepen in de vorm van mailcontact, solidariteitsbetuigingen, het opnemen en verspreiden van filmpjes, enzovoort. En als WIS Netwerk Vrouwen onderhouden we contact met veel vrouwengroepen elders in de wereld, faciliteren we uitwisselingen tussen vakbonden of ngo's. Vergeet niet: wij leren ook van hen. Die ongelooflijke solidariteit die ze onderling met elkaar hebben, die is voor ons inspirerend."

Bezoek van Marcolina Infantes van Sinttrahol Peru aan de FNV, hier in gesprek met FNV Migrant Domestic Workers Network

BIJLAGE 3:

WERELDWIJD OP DE BRES VOOR LHBTI VAKBONDSRECHTEN

EEN INTERVIEW MET WIZ NETWERK ROZE OVER HET PROJECT MET PUBLIC SERVICES INTERNATIONAL OVER LHBTI-VAKBONDSRECHTEN

Het internationale project van de WIZ FNV Roze is een tweetrapsraket. In 2018 stonden de voorbereidingen voor de oprichting van een internationale LHBTI-werkgroep centraal. Vanaf 2019 is gewerkt aan de voltooiing. Dit tweede project loopt tot september 2021, maar kaderlid Jolanda van Gool noemt het nu al geslaagd. Alle GUF's hebben afgevaardigden in de nieuw opgerichte Global Unions LHBTI-workers groep en ze hebben zich verbonden aan een charter.

"Ooit hebben we als FNV Roze een Freedom at Work-conferentie georganiseerd, mede dankzij financiering van Mondiaal FNV", zo blikt Jolanda van Gool, voormalig bestuurder van FNV Roze en al jaren actief in de WIZ FNV Roze, terug. "Daar waren heel veel vakbondsmensen uit de wereld bijeen, en toen hebben we gezegd: het zou mooi zijn als we een internationale, overkoepelende LHBTI-werkgroep gaan oprichten. En daar zijn we vanaf 2016 mee aan de slag gegaan. De meeste contacten hadden we bij de internationale sectorbonden PSI en EI lopen en tijdens het pre-project in 2018 hebben we bij de andere GUF's afgetast hoe de behoefte daar lag. Uiteindelijk is PSI projectvoerder geworden."

RESOLUTIE VOOR OPRICHTING LHBTI-GROEP

De noodzaak hiervoor was volgens FNV Roze evident. "Wat wij zien in de afgelopen dertig jaar is dat LHBTI geen prioriteit heeft bij de vakbonden", zegt Van Gool. "Bij de FNV inmiddels wel, maar bij andere bonden zijn wel vrouwencomité's opgericht om vrouwen te empoweren, maar bij LHBTI was dat wereldwijd niet het geval. We hebben dus zo geprobeerd om dit op de agenda te zetten, want we vonden: hier moet beleid op komen. Je kunt als vakbond wel zeggen dat je opkomt voor de LHBTI-belangen, maar dan zul je hen toch ook moeten gaan organiseren." Tijdens wereldconferenties zette FNV Roze bewust een aantal resoluties op de agenda. Daarin stond dat er zo'n LHBTI-groep zou moeten komen. PSI heeft die resolutie als eerste aangenomen, daarna volgden andere internationale sectorbonden.

VEEL DISCRIMINATIE OP DE WERKVLOER

LHBTI'ers staan op achterstand. Van Gool legt uit: "Lesbo's en homo's, dat gaat nog wel, maar als je op je werk uitkomt als biseksueel of transgender, dan heb je het enorm zwaar. Als iemand in transitie zit, zijn er in de meeste landen geen uitkeringen beschikbaar. Terwijl ze meestal hun baan verliezen, want een werkgever zit vaak niet te wachten op een medewerker in transitie. Met het gevolg dat ze als sekswerker aan de slag gaan, om toch een inkomen te krijgen." Daarom vond de WIZ FNV Roze het belangrijk dat vakbonden iets doen aan deze situatie. LHBTI'ers ontmoeten veel discriminatie en achterstelling op de werkvloer. In tien landen is het niet alleen verboden, maar staat er zelfs de doodstraf op. Discriminatie van LHBTI'ers komt ook dichterbij huis voor: in Polen en Hongarije groeit de homo- en trans-fobie onder aanvoering van regeringsleiders.

LHBTI-RECHTEN PROMOTEN

Het doel van het zogenoemde pre-project in 2018 was om steun te verwerven voor het ontwikkelen van actieplannen van GUF's rondom LHBTI-rechten op de werkvloer, samen met de aangesloten leden. Daarvoor was het nodig dat de verschillende GUF's bij elkaar kwamen om uit te wisselen wat tot nu toe is gedaan. Die bijeenkomst vond op 5 oktober 2018 plaats in Genève. Vervolgens werd besloten tot een langer project, wat in 2019 begon en in september 2021 zal eindigen. Doel hiervan is dat GUF's actief de gelijkheid van LHBTI-werknemers op de werkvloer promoten, op wereldwijde schaal.

Alle negen GUF's doen inmiddels officieel mee. De negen GUF's vertegenwoordigen samen 207 miljoen leden in 163 landen. Het gaat dus om heel veel mensen. "Het zou mooi zijn als aan het project met één bond in een specifiek land

waar veel achterstand is in uitvoering gaat”, zegt Van Gool. “De corona is natuurlijk een onhandige tijd om dit project voort te zetten, want zeker bij zo’n LHBTI-groep in oprichting is het fijn als de leden elkaar kunnen zien. We denken aan Zuid-Afrika of landen in Zuid-Amerika, maar dit is nog niet geconcretiseerd.”

WERELDWIJD OP DE AGENDA

‘Een groot deel van het plan is gericht op lobby richting VN en andere internationale organen. Dit is nodig maar binnen zo’n korte tijd is niet te verwachten dat er serieuze veranderingen zullen komen’, zo stelt de WIZ in haar projectaanvraag. Maar er zijn al wel resultaten te melden. Er is nu een website: <https://lgbtworkers.org/>, waar al het LHBTI-nieuws vanuit de GUF’s gepubliceerd wordt in verschillende talen. “En er is een gezamenlijke charter opgesteld, waarin is vastgelegd dat we gaan voor diversiteit en inclusie binnen de vakbond en die hebben alle voorzitters van de GUF’s ook ondertekend. Dat is heel belangrijk, want hiermee kunnen we gaan lobbyen. Ik zou eigenlijk vanuit FNV Roze in dit kader in 2020 gaan praten over LHBTI en genderdiversiteit bij de VN, maar die vergadering is door corona afgelast.”

De Global Unions LGBTI-workers groep is dus inmiddels actief, in 2020 vooral digitaal vanwege corona. Van Gool is ook blij dat de charter is opgezet en ondertekend. “Dat zijn dingen die geslaagd zijn. LHBTI is toch een gevoelig thema, niet zozeer in ons land, maar vooral wereldwijd. Dus dat wij als kleine Nederlandse vakbond, maar vooral als kaderleden met steun van Mondiaal FNV dit wereldwijd op de agenda hebben geplaatst en een structuur hebben gegeven, daar mogen we heel trots op zijn. Wat mij betreft zijn beide projecten wel geslaagd.”

Project vakbondsversterking Migrant Domestic Workersnetwerk in Koeweit en Libanon (zie projectbeschrijving pagina 14)